

Gynaecomastie, Borstvorming bij de man, jongens en baby's

Borstvorming bij mannen wordt er in de medische wereld gynaecomastie genoemd. Veel mannen en jongens schamen zich ervoor maar het komt best vaak voor. Ook baby's hebben er wel eens last van, tot grote schrik van hun ouders. Hoe ontstaat het eigenlijk en is borstvorming bij mannen, pubers en baby's schadelijk voor hun gezondheid? Een aantal feiten over gynaecomastie voor u op een rijtje.

Gynaecomastie

Bij gynaecomastie vormen zich borsten of (kleine) verdikkingen onder de tepels. Dit kan ontstaan bij pasgeborenen, pubers en mannen. In de meeste gevallen is het onschuldig en verdwijnen de klachten na een tijdje vanzelf. Het verschijnsel ontstaat meestal door een afwijking in de hormoonhuishouding, wat men voornamelijk bij pubers ziet.

Omdat de verdikkingen worden veroorzaakt door groei van het klierweefsel, nemen klachten niet af door sport of dieet.

Het is echter mogelijk dat de klachten door een ernstige ziekte ontstaan, daarom is het belangrijk om er niet al te luchtig mee om te gaan en het goed in de gaten te houden.

Zuigelingen

Pas geboren baby's kunnen tijdelijk "borsten" ontwikkelen. Dit kan gebeuren onder invloed van hormonen (meestal oestrogeen) die ze van hun moeder hebben meegekregen. Hierdoor kan het klierschijfje dat onder de tepels bevindt zich ontwikkelen en zal aanvoelen als een

klein hard knobbeltje. Na een tijdje zal dit uiteindelijk uit zich zelf wegtrekken. Toch is altijd raadzaam om hierover contact met een huisarts op te nemen.

Pubers

Pubers ondergaan heftige veranderingen in hun lichaam als het gaat om hormonen. Zo kunnen jongens in de leeftijd van 10 tot 16 jaar, onder invloed van hormonen, borstontwikkeling vormen. Het komt best vaak voor, zo'n 25% van jongens in de pubertijd krijgt er mee te maken. Ontwikkeling van borsten hoeft niet altijd aan beide kanten plaats te vinden het kan ook alleen aan een rechter of een linker kant beperkt blijven. Meestal begint het met een klein knobbeltje onder de tepel, die uiteindelijk rondom ook wat dikker wordt. De verdikkingen kunnen gevoelig zijn bij aanraking en soms als pijnlijk worden ervaren.

Na een paar maanden tot een jaar verdwijnen de klachten meestal weer vanzelf. Houden klachten langer aan, dan is er nog geen reden tot ongerustheid, dit gebeurt vaker. Maar laat er, voor de zekerheid, toch even een huisarts naar kijken.

Indien er geen ontstekingsreacties optreden of afscheiding met bloed of pus uit de tepels komt, hoeft men zich in principe geen zorgen te maken. Maar bij twijfel of sterke ongerustheid moet men te allen tijde een huisarts raadplegen.

Mannen

Met de jaren komt niet alleen de spreekwoordelijke wijsheid maar ook de lichamelijke klachten. 40% van de mannen kan op latere leeftijd last van borstvorming krijgen. Dit kan net als bij pubers gaan om een één- of tweezijdige borstvergroting. In de meeste gevallen is

er niks ernstigs aan de hand. Toch is het altijd verstandig om een huisarts te raadplegen, om er zeker van te zijn dat er geen ernstige onderliggende oorzaak voor de borstontwikkeling is. Indien men er geen hinder aan ondervindt en de klachten verergeren niet, hoeft er in principe niet worden ingegrepen door een specialist.

Gynaecomastie en medicijnen

Onder invloed van medicijnen kan een man ook last krijgen van borstvorming. Vooral bodybuilders kunnen door het gebruik van anabole steroïden borsten ontwikkelen. Maar ook andere sporters die gebruik maken van anabolen lopen risico op deze bijwerking. Bepaalde geneesmiddelen, zoals spironolactonen (tegen hoge bloeddruk), digitalis (tegen hartziekten), diamorfine en cyproteron kunnen ook gynaecomastie veroorzaken. Ook anabole steroïden kunnen borstvorming veroorzaken

Overgewicht

Indien mannen erg last overgewicht hebben, kunnen er borsten ontstaan. Dit wordt veroorzaakt doordat er vet wordt opgeslagen in deze regio. Alleen deze vorm van borstontwikkeling bij mannen kan verholpen worden met een sport en dieet.

Ernstige oorzaken

Helaas kan gynaecomastie ook worden veroorzaakt door ernstige onderliggende ziektes, dit kan ontstaan bij alle leeftijden. Denk hierbij aan overactiviteit van de schildklier en bij levercirrose. Maar ook een tumor in de teelballen, bijniere en longen kan borstontwikkeling bij mannen veroorzaken. M.b.v laboratoriumonderzoek kan een oorzaak worden opgespoord

Behandeling

Voordat men gynaecomastie kan behandelen moet men eerst de oorzaak van de borstontwikkeling vinden. Dit gebeurt onder anderen door middel van voelen aan borst en testikels, bloedonderzoek, scan, röntgenfoto's en/of hormoonbepalingen. Aan de hand van de uitslagen kan een arts de behandeling en eventuele ingrepen bepalen. Wordt gynaecomastie veroorzaakt door een ziekte of aandoening elders in het lichaam, dan zal men indien mogelijk, daar voor worden behandeld. Klachten zullen dan uiteindelijk

afnemen. Is er geen onderliggende oorzaak gevonden, dan kan een arts besluiten om het klierweefsel chirurgisch te verwijderen en voor onderzoek op te sturen naar een pathologisch anatomisch laboratorium. Gebruikt men hormoonpreparaten dan kan er eventueel gekeken worden naar een lagere dosering of een geheel andere behandeling.

Borstkanker

Borstkanker komt niet alleen voor bij vrouwen maar ook bij mannen. Net als bij vrouwen ontstaan er dan knobbels in de borstklier, soms bevinden zich er meerdere knobbeltjes. De tumoren zijn meestal niet pijnlijk en zitten behoorlijk vast. Knobbels die men heen en weer kan bewegen zijn bijna altijd goedaardig. In het geval van een kwaadaardige tumor kan er ook (bloederige) afscheiding uit de tepel komen. Om borstkanker te kunnen bevestigen (of uit te sluiten), zal er in het ziekenhuis eerst een naaldbiopt uit het knobbeltje worden genomen. Het biopt wordt vervolgens opgestuurd naar pathologie, waar men onderzoek zal verrichten op het biopt. Op het lab zal worden onderzocht of het om een goedaardige of kwaadaardige tumor gaat. Aan de hand van de uitslag van het onderzoek wordt besloten hoe de behandeling verder zal verlopen. Indien er daadwerkelijk sprake is van borstkanker, zal het noodzakelijk zijn om de zieke borst te verwijderen.

Prognose

Gynaecomastie veroorzaakt door hormonen, zoals bij baby's en pubers verdwijnt na een tijdje meestal vanzelf zonder schadelijke gevolgen. Bij mannen die op oudere leeftijd borsten ontwikkelen, zonder een onderliggende ziekte, is een behandeling meestal niet nodig. Behalve als bij hun de borstontwikkeling te groot wordt of psychische klachten geeft, kan er chirurgisch worden ingegrepen. Bij gynaecomastie met een ernstige onderliggende oorzaak is de prognose afhankelijk van de ziekte waar men aan lijdt en welke behandelmethoden er eventueel voor zijn.

Tot slot

Blijf niet te lang met klachten rondlopen, informeer altijd een huisarts. Ook bij twijfel of sterke ongerustheid zal hij of zij altijd voor u klaar staan.